

ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อ รองรับการกระจายอำนาจการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากกระทรวงศึกษาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร. วัลลภ ลำพาย *

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับการกระจายอำนาจการศึกษาขั้นพื้นฐานจากกระทรวงศึกษาธิการ” นั้น มีวัตถุประสงค์ประการสำคัญ คือเพื่อประเมินความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับการกระจายอำนาจการศึกษาขั้นพื้นฐานจากกระทรวงศึกษาธิการ และเพื่อที่จะแสวงหาแนวทางที่เหมาะสมในการรองรับและแก้ไขสภาพปัญหาอันเกิดจากการกำหนดนโยบายของรัฐ และอุปสรรคในการนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถตอบสนองและบรรลุผลตามเจตนารมณ์ของภาครัฐ ในการพัฒนาศักยภาพของคนไทยในสังคมให้มีรากฐานทางการศึกษาที่มีความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

การออกแบบการวิจัยนั้น ใช้วิธีการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ด้วยวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) แบบวัดครั้งเดียว (one shot study) โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาจากการวิเคราะห์เอกสารทางวิชาการ ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน อันประกอบไปด้วย การศึกษาข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง ใช้แบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการ (checklist) การศึกษาความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการกระจายอำนาจการศึกษาขั้นพื้นฐานจากกระทรวงศึกษาธิการ และการศึกษาปัญหาอุปสรรคในด้านการเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการกระจายอำนาจการศึกษาขั้นพื้นฐานจากกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนการวิเคราะห์ และประมวลข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ จากการศึกษาวิจัยพบว่า

* รองศาสตราจารย์ ประจำภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. การเสริมสร้างความเสมอภาคทางด้านโอกาส โดยจากผลการศึกษาพบว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีความพร้อมในการรองรับการกระจายอำนาจการศึกษาทางด้านการจัดการศึกษาให้แก่ เด็ก พิเศษ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิการ ได้อย่างเหมาะสมในระดับปานกลาง

2. การเสริมสร้างศักยภาพและความพร้อม ให้แก่ ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา โดยการดำเนินการเพื่อให้มีการจัดตั้งชมรมเพื่อส่งเสริมวิชาชีพครู ทั้งนี้ จากผลการศึกษาพบว่า การส่งเสริมศักยภาพและความพร้อมให้แก่ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมในการรองรับการกระจายอำนาจการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ ในระดับปานกลาง

3. การเสริมสร้างความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จากผลการศึกษาพบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบล มีความพร้อมน้อยกว่า เทศบาล กรุงเทพมหานคร และเมือง

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากสภาวะที่ประเทศต่าง ๆ ทั้งโลกต่างมีแนวคิดในการพัฒนาประเทศไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ซึ่งเป็นเป้าหมายประการสำคัญของการพัฒนาประเทศ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชาติด้วยการพัฒนาศักยภาพของคนภายในประเทศให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และเป็นคนดีมีคุณธรรม อันเป็นแนวทางประการสำคัญในการเสริมสร้างความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองโดยมีเป้าหมายสูงสุดในการพัฒนาเพื่อให้คนในสังคมสามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีสันติสุข และเห็นประโยชน์ของสังคมส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตัว อันเป็นแนวทางที่สามารถบรรลุผลในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนในที่สุด

การที่จะสามารถบรรลุผลตามเจตนารมณ์ในการพัฒนาประเทศไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนดังกล่าว จึงจำเป็นต้องมีกระบวนการในการเสริมสร้างศักยภาพของตนภายในประเทศ ดังนั้น ภาครัฐจึงได้กำหนดแนวนโยบายในการปฏิรูปกระบวนการหรือระบบการศึกษาของชาติ โดยการประกาศให้มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ขึ้น โดยมีเจตนารมณ์ประการสำคัญเพื่อปฏิรูปกระบวนการหรือระบบการศึกษาของชาติให้สามารถพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม ตลอดจนมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตเพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ภายใต้การปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขต่อไป

นอกจากการกำหนดแนวนโยบายในการปฏิรูปกระบวนการหรือระบบการศึกษาของชาติดังกล่าวแล้ว การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 41 ยังได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาไปสู่ส่วนท้องถิ่นของตน โดยกระทรวงศึกษาธิการมีแผนในการถ่ายโอนอำนาจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยพิจารณาจากศักยภาพและความพร้อมในการรองรับการกระจายอำนาจการศึกษาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง โดยมีเงื่อนไขประการสำคัญว่าหากท้องถิ่นหรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นใดยังไม่พร้อมให้หน่วยงานของภาครัฐดำเนินการแทนไปก่อน

จากปัจจัยหรือองค์ประกอบทางด้านศักยภาพหรือความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละแห่งที่มีความพร้อมในการรองรับการกระจายอำนาจการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการไม่เท่ากัน จึงจำเป็นต้องมีประสิทธิภาพความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยภาพรวมในแต่ละด้านว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพหรือความพร้อมในการรองรับการกระจายอำนาจการศึกษาขั้นพื้นฐานจากกระทรวงศึกษาธิการในแต่ละภารกิจหรือในแต่ละด้านหรือไม่เพียงพอ เพื่อแสวงหาแนวทางที่เหมาะสมในการเตรียมการเพื่อแก้ไขปัญหาหรือกำหนดมาตรการและกลยุทธ์ในการเตรียมการเพื่อรองรับการกระจายอำนาจการศึกษาขั้นพื้นฐานจากกระทรวงศึกษาธิการต่อไป

2. วัตถุประสงค์ในการวิจัย

สำหรับการศึกษาวิจัยตามโครงการวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์และความมุ่งหมายประการสำคัญ เพื่อประเมินความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการกระจายอำนาจการศึกษาขั้นพื้นฐานจากกระทรวงศึกษาธิการ

3. ขอบเขตของการศึกษา

สำหรับการศึกษาวิจัยตามโครงการวิจัยนี้เพื่อให้การดำเนินการศึกษาสามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้อย่างสมบูรณ์ จึงได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาและประเมินความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับการกระจายอำนาจการศึกษาขั้นพื้นฐานจากกระทรวงศึกษาธิการโดยการพิจารณาจากปัจจัยหรือความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 12 ปัจจัย/ด้าน ดังต่อไปนี้

- 1) ปัจจัยหรือความพร้อมทางด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2) ปัจจัยหรือความพร้อมทางด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย
- 3) ปัจจัยหรือความพร้อมทางด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา
- 4) ปัจจัยหรือความพร้อมทางด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา
- 5) ปัจจัยหรือความพร้อมทางด้านบุคลากร
- 6) ปัจจัยหรือความพร้อมทางด้านหลักสูตร
- 7) ปัจจัยหรือความพร้อมทางด้านกระบวนการเรียนรู้
- 8) ปัจจัยหรือความพร้อมทางด้านทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
- 9) ปัจจัยหรือความพร้อมทางด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 10) ปัจจัยหรือความพร้อมทางด้านการส่งเสริมการกีฬา นันทนาการ และกิจกรรมเยาวชน
- 11) ปัจจัยหรือความพร้อมทางด้านการส่งเสริมอาชีพ
- 12) ปัจจัยหรือความพร้อมทางด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญา

ท้องถิ่น

ส่วนการกำหนดขอบเขตของกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดขอบเขตโดยการพิจารณาจากกลุ่มประชากรที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการกระจายอำนาจการศึกษาขั้นพื้นฐานจากกระทรวงศึกษาธิการ อันได้แก่ บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 5 ประเภท อันประกอบไปด้วย

สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นและพนักงานท้องถิ่นของกรุงเทพมหานครหรือพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อประเมินความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการรองรับการกระจายอำนาจการศึกษาขั้นพื้นฐานจากกระทรวงศึกษาธิการต่อไป

4. ประโยชน์ที่ได้รับ

สำหรับประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลทางด้านปัจจัยหรือความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการรองรับการกระจายอำนาจการศึกษาขั้นพื้นฐานจากกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้เห็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการกำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแนวนโยบายทางด้านการศึกษาของภาครัฐ เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

5. วิธีดำเนินการวิจัย

สำหรับวิธีดำเนินการวิจัยนั้น ได้กำหนดวิธีการศึกษาวิจัยโดยใช้วิธีการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ด้วยวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) แบบวัดครั้งเดียว (one shot study) โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการวิเคราะห์เอกสารทางวิชาการ ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ส่วนวิธีดำเนินการวิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน อันประกอบไปด้วย

- 1) การศึกษาข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง ใช้แบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการ (checklist)
- 2) การศึกษาความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการกระจายอำนาจการศึกษาขั้นพื้นฐานจากกระทรวงศึกษาธิการ ใช้แบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิด (closed-ended questions) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale)
- 3) การศึกษาปัญหาอุปสรรคในด้านการเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการกระจายอำนาจการศึกษาขั้นพื้นฐานจากกระทรวงศึกษาธิการ ใช้แบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิด (open-ended questions)

โดยมีการทดสอบและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือก่อนที่จะนำไปใช้ในการวิจัย โดยการนำไปทดสอบหาความตรง (validity) และความเชื่อมั่น (reliability)

ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามทั้งหมดมาวิเคราะห์ และประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Science for Windows)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

- 1) สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) บรรยายลักษณะข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง โดยการแจกแจงความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสูงสุด (Max) และค่าต่ำสุด (Min)

2) สถิติทดสอบ (Testing Statistics) ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กับ ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรณีตัวแปรอิสระมีระดับการวัดแบบกลุ่มหรือลำดับ (nominal or interval) ตั้งแต่ 3 กลุ่ม ขึ้นไป และตัวแปรตามมีระดับการวัดแบบช่วงหรืออัตราส่วน (interval or ratio) ทดสอบ ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มขึ้นไป ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of variance : One way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของ Fisher's Least Significance Difference : L.S.D.)

สำหรับนัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เท่ากับ 0.05

6. สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยทำการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง 5 ประเภท ได้แก่ สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น และพนักงานท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 400 ตัวอย่าง ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

ข้อมูลทั่วไป

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิงมีอายุระหว่าง 40-49 ปี ประกอบอาชีพรับราชการ / รัฐวิสาหกิจ ส่วนใหญ่ยังมีตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบันเป็นนายกเทศมนตรี รองลงมาได้แก่ สมาชิกสภากรุงเทพหรือสมาชิกเมืองพัทยา รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และรองนายก องค์การบริหารส่วนจังหวัดขณะที่มีกลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีส่วนน้อยขณะที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี และมีภูมิลำเนาภาคใต้มากที่สุดรองลงมาคือ ภาคเหนือ ภาคอีสาน และภาคกลาง ใกล้เคียงกัน

ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรองรับการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำหรับความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรองรับการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจากกระทรวงศึกษาธิการ จากการประมวลและวิเคราะห์ผลข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัย สามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังต่อไปนี้

1) ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมพบว่า มีความพร้อมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่ามีความพร้อมด้านการกีฬา นันทนาการและกิจกรรมเยาวชนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการศึกษาปฐมวัย ด้านการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ด้านระบบการบริหารและการจัดการ ด้านบุคลากรทางการศึกษา

1. ด้านความเสมอภาคของโอกาส จากการศึกษา พบว่า ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านความเสมอภาคของโอกาสในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมอย่างมากในการดำเนินการให้คนในชุมชนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างทั่วถึง ประกอบกับส่งเสริมให้บุคคล ครอบครัว และองค์กรชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้เพราะกลุ่มตัวอย่างเป็นบุคคลที่คนในชุมชนรู้จัก จึงมีความใกล้ชิดกับชุมชน เข้าถึงชุมชนได้ง่าย จึงสามารถโน้มน้าวจูงใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม อย่างไรก็ตามกลุ่มตัวอย่างยังเห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมในระดับปานกลางในประเด็นความสามารถจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสมให้กับเด็กพิเศษ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิการ แสดงว่า ลักษณะงานดังกล่าวยังเป็นเรื่องที่มีความแปลกใหม่สำหรับท้องถิ่น และการจัดกิจกรรมและการศึกษากับกลุ่มเด็กพิเศษ ยังคงต้องอาศัยความรู้ความชำนาญเฉพาะทางด้วย จึงมีความพร้อมน้อยกว่าประเด็นอื่นที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

ตาราง 1.2 ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการศึกษาปฐมวัย

ด้านการศึกษาปฐมวัย	ระดับความพร้อม						ค่าเฉลี่ย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่พร้อม	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษาให้เด็กก่อนวัยเรียนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง	122 (30.5)	180 (45.0)	75 (18.8)	19 (4.8)	-	4 (1.0)	3.90 มาก
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถที่จะจัดเสื้อผ้า อาหารกลางวัน และเครื่องเขียนให้เด็กปฐมวัยได้อย่างทั่วถึง	110 (27.5)	175 (43.8)	83 (20.8)	32 (8.0)	-	-	3.48 มาก
ค่าเฉลี่ยรวม = 3.69 มาก							

2. ด้านการศึกษาปฐมวัย จากการศึกษา พบว่า ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการศึกษาปฐมวัยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมในการจัดการศึกษาให้เด็กก่อนวัยเรียนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงมากที่สุด ทั้งนี้ เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดสถานที่ให้การศึกษาแก่เด็กก่อนวัยเรียนตามแผนของกระทรวงมหาดไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 ขณะที่มีความพร้อมในเรื่อง ความสามารถจัดเสื้อผ้า อาหารกลางวัน และเครื่องเขียนให้เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึงน้อยกว่า เนื่องจากว่าการดำเนินการในส่วนนี้ยังคงต้องพึ่งพางบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง ประกอบการดำเนินการดังกล่าวโรงเรียนประถมศึกษารับภาระบางส่วนอยู่แล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงไม่ต้องดำเนินการทั้งหมด นอกจากนั้นจากการลงพื้นที่เห็นว่าในบางพื้นที่ พบว่า พื้นที่ที่ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเก็บภาษีได้น้อย ส่งผลต่องบประมาณและการดำเนินการดังกล่าว

4. ด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา จากการศึกษา พบว่า ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษาในภาพรวมในระดับมากโดยกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมที่จะพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มากที่สุด รองลงมาคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีโครงสร้างทางบุคลากรในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างชัดเจน ขณะที่มีความพร้อมที่จะรับโอนการจัดการศึกษาจากส่วนกลางน้อยกว่าประเด็นอื่น ๆ ทั้งนี้เป็นเพราะในการพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมนั้น มีการดำเนินการควบคุมในหลายระดับและกระทำมาก่อนแล้วในโรงเรียน ประกอบกับมีการกำหนดโครงสร้างบุคลากรทางการศึกษาอยู่แล้ว แต่การที่รับโอนจากส่วนกลางทั้งหมดนี้นั้นกลุ่มที่ตอบว่ามีความพร้อมมากและมากที่สุดรวมร้อยละ 53.6 และอีก ร้อยละ 46.4 เห็นว่ามีความพร้อมปานกลางลงไป แสดงสัดส่วนที่ไม่แตกต่างกันมากนัก จึงอาจกล่าวได้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ยังไม่มั่นใจในประเด็นดังกล่าวมากนัก

ตาราง 1.5 ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านครู คุณอาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

[illegible]

5. ด้านครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา จากการศึกษา พบว่า ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถระดมบุคลากรในชุมชนมามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้มากที่สุด รองลงมาคือ สามารถจัดทำเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ระดมทรัพยากรทางการเงินมาร่วมจัดการศึกษา บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความรู้ความเข้าใจในการวางแผนพัฒนาบุคลากรได้ตรงตามความต้องการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีทรัพยากรหรือกองทุนเพียงพอเพื่อการส่งเสริมทรัพยากรบุคคลและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา โดยเห็นว่ามีความพร้อมในระดับปานกลางในเรื่องความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการจัดตั้งชมรมเพื่อส่งเสริมวิชาชีพครูได้

ตาราง 1.6 ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านหลักสูตร

ด้านหลักสูตร	ระดับความพร้อม						ค่าเฉลี่ย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่พร้อม	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และสาระการเรียนรู้ได้	41 (10.3)	202 (50.5)	137 (34.3)	20 (5.0)	-	-	3.66 มาก
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยคำนึงถึงสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ชุมชนและสังคม	65 (16.3)	200 (50.5)	118 (29.5)	17 (4.3)	-	-	3.78 มาก
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถส่งเสริมให้สถานศึกษาที่มีความรู้และความสามารถในการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร	32 (8.0)	215 (53.8)	135 (33.8)	14 (3.5)	4 (1.0)	-	3.64 มาก
ค่าเฉลี่ยรวม			= 3.69 มาก				

6. ด้านหลักสูตร จากการศึกษา พบว่า ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านหลักสูตรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมในการส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยคำนึงถึงสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นชุมชนและสังคมมากที่สุด รองลงมาคือ ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและสาระการเรียนรู้ได้ และสามารถส่งเสริมให้สถานศึกษาที่มีความรู้และความสามารถในการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร

ตาราง 1.7 ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านกระบวนการเรียนรู้

ด้านกระบวนการเรียนรู้	ระดับความพร้อม						ค่าเฉลี่ย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่พร้อม	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบุคลากรที่เข้าใจและสามารถดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมได้	63 (15.8)	188 (47.0)	114 (28.5)	31 (7.8)	-	4 (1.0)	3.67 มาก
2. บุคลากรของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น	47 (11.8)	221 (55.3)	114 (28.5)	14 (3.5)	-	4 (1.0)	3.72 มาก
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความรู้ความเข้าใจในการวัดและประเมินผลการเรียน	39 (9.8)	215 (53.8)	102 (25.5)	40 (10.0)	-	4 (1.0)	3.60 มาก
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดโอกาสการศึกษาต่อให้แก่ักเรียนในระดับมากได้	38 (9.5)	141 (35.3)	190 (47.5)	22 (5.5)	9 (2.3)	-	3.44 มาก
5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถประสานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาอื่น ๆ เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้	64 (16.0)	219 (54.8)	103 (25.8)	10 (2.5)	4 (1.0)	-	3.82 มาก
6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการอบรมพัฒนาครูและบุคลากรของตนเองเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ได้	63 (15.8)	186 (46.5)	111 (27.8)	36 (9.0)	-	4 (1.0)	3.66 มาก
ค่าเฉลี่ยรวม = 3.65 มาก							

7. ด้านกระบวนการเรียนรู้ จากการศึกษา พบว่า ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านกระบวนการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสามารถประสานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาอื่นเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้มากที่สุด รองลงมาคือ บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีบุคลากรที่เข้าใจและสามารถดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมได้ และสามารถจัดการอบรมพัฒนาครูและบุคลากรของตนเองเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ได้ ขณะที่มีความพร้อมน้อยกว่าประเด็นอื่น ๆ ในเรื่องความสามารถจัดโอกาสการศึกษาต่อให้แก่ักเรียนในระดับสูงได้

ตาราง 1.8 ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

ด้านทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา	ระดับความพร้อม						ค่าเฉลี่ย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่พร้อม	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาที่เหมาะสม	53 (13.3)	231 (57.8)	96 (24.0)	16 (4.0)	-	4 (1.0)	3.77 มาก
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดระบบการเงินที่เหมาะสมในแต่ละปีงบประมาณ	88 (22.0)	187 (46.8)	90 (22.5)	31 (7.8)	-	4 (1.0)	3.80 มาก
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดตั้งกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา	50 (12.5)	111 (27.8)	188 (47.0)	38 (9.5)	9 (2.3)	4 (1.0)	3.35 มาก
4. ระบบการเงินของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นระบบที่สามารถตรวจสอบและประเมินค่าใช้จ่ายในการลงทุนเพื่อการศึกษาได้	65 (16.3)	177 (44.3)	130 (32.5)	24 (6.0)	-	4 (1.0)	3.67 มาก
5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดเก็บภาษีการศึกษาตามความเหมาะสมและเป็นไปตามกฎหมายกำหนด	37 (9.3)	169 (42.3)	134 (33.5)	44 (11.0)	12 (3.0)	4 (1.0)	3.40 มาก
6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดสรรทรัพยากรตามความเหมาะสม	72 (18.0)	208 (52.0)	104 (26.0)	12 (3.0)	-	4 (1.0)	3.82 มาก
ค่าเฉลี่ยรวม = 3.63 มาก							

8. ด้านทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา จากการศึกษา พบว่า ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดสรรทรัพยากรตามความเหมาะสมมากที่สุด รองลงมาคือ มีการจัดระบบการเงินที่เหมาะสมในแต่ละปีงบประมาณ ตลอดจนสามารถระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาที่เหมาะสม และระบบการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถตรวจสอบและประเมินค่าใช้จ่ายในการลงทุนเพื่อการศึกษาได้ ขณะที่เห็นว่า มีความพร้อมน้อยกว่าประเด็นอื่น ๆ ในเรื่องความสามารถจัดเก็บภาษีการศึกษาตามความเหมาะสมและเป็นไปตามกฎหมายและความสามารถในการจัดตั้งกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา

ตาราง 1.9 ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ด้านเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา	ระดับความพร้อม						ค่าเฉลี่ย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่พร้อม	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถพัฒนาครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถในการผลิตสื่อและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาได้อย่างเหมาะสม	65 (16.3)	179 (44.8)	105 (26.3)	42 (10.5)	5 (1.3)	4 (1.0)	3.61 มาก
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดหาสื่อความรู้ วิทยุ โทรศัพท์ วัสดุทัศน ให้แก่โรงเรียนที่รับผิดชอบได้	46 (11.5)	159 (39.8)	127 (31.8)	52 (13.0)	8 (2.0)	8 (2.0)	3.39 มาก
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดตั้งกองทุนในการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาได้	37 (9.3)	189 (47.3)	119 (29.8)	47 (11.8)	-	8 (2.0)	3.48 มาก
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาได้	60 (15.0)	163 (40.8)	123 (30.8)	46 (11.5)	-	8 (2.0)	3.53 มาก
ค่าเฉลี่ยรวม = 3.50 มาก							

9. ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จากการศึกษ พบว่า ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสามารถพัฒนาครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในการผลิตสื่อและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาได้อย่างเหมาะสมมากที่สุด รองลงมาได้แก่ สามารถจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาได้ และสามารถจัดตั้งกองทุนในการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาได้ ขณะที่มีความพร้อมน้อยกว่าประเด็นอื่นๆ ในเรื่องความสามารถจัดหาสื่อความรู้ วิทยุ โทรศัพท์ วัสดุทัศน ให้แก่โรงเรียนที่รับผิดชอบได้

ตาราง 1.10 ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมกีฬา นันทนาการ และกิจกรรมเยาวชน

ด้านการส่งเสริมกีฬา นันทนาการ และกิจกรรมเยาวชน	ระดับความพร้อม						ค่าเฉลี่ย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่พร้อม	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดให้มีสถานที่เล่นกีฬา และออก กำลังกายแก่เด็กและเยาวชนได้	130 (32.5)	190 (47.5)	72 (18.0)	8 (2.0)	-	-	4.10 มาก
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมให้ประชาชนและเยาวชน ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการ เล่นกีฬาและออกกำลังกาย	134 (33.5)	199 (49.8)	63 (15.8)	4 (1.0)	-	-	4.15 มาก
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมให้เยาวชนมีจิตสำนึกใน การมีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้ถ่อม	128 (32.05)	188 (47.0)	57 (14.3)	22 (5.5)	5 (1.3)	-	4.03 มาก
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัดกิจกรรมการแข่งขัน กีฬาสำหรับบุคคลผู้ด้อยโอกาส	95 (23.8)	180 (45.0)	99 (24.8)	22 (5.5)	-	4 (1.0)	3.84 มาก
5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมที่จะจัดตั้งสโมสร หรือ ชมรมเกี่ยวกับการกีฬาเพื่อ เยาวชนและชุมชน	58 (14.5)	198 (49.5)	108 (27.0)	28 (7.0)	4 (1.0)	4 (1.0)	3.66 มาก
ค่าเฉลี่ยรวม = 3.95 มาก							

10. ด้านการส่งเสริมกีฬา นันทนาการ และกิจกรรมเยาวชน จากการศึกษ พบว่า ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการส่งเสริมกีฬา นันทนาการ และกิจกรรมเยาวชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมในการส่งเสริมให้ประชาชนเยาวชนตระหนักถึงความสำคัญของการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การจัดให้มีสถานที่เล่นกีฬาและออกกำลังกายให้แก่เด็กและเยาวชนส่งเสริมให้เยาวชน มีจิตสำนึกในการมีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้ถ่อม และสามารถจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาสำหรับผู้ด้อยโอกาส ขณะที่มีความพร้อมน้อยกว่าประเด็นอื่น ๆ ในเรื่องความพร้อมที่จะจัดตั้งสโมสร หรือชมรมเกี่ยวกับการกีฬาเพื่อเยาวชนและชุมชน

ตาราง 1.11 ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการส่งเสริมอาชีพ

ด้านการส่งเสริมกีฬา นันทนาการ และกิจกรรมเยาวชน	ระดับความพร้อม						ค่าเฉลี่ย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่พร้อม	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมที่จะส่งเสริมให้ผู้จบการศึกษาสามารถประกอบอาชีพอิสระได้	46 (11.5)	153 (38.3)	164 (41.0)	29 (7.3)	8 (2.0)	-	3.50 มาก
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมที่จะส่งเสริมอาชีพที่มีอยู่ในท้องถิ่น เช่น ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และค้าขายได้อย่างกว้างขวาง	56 (14.0)	125 (31.3)	101 (25.3)	109 (27.3)	5 (1.3)	4 (1.0)	3.26 มาก
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดอบรมแก่ผู้สนใจในการประกอบอาชีพอิสระเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และศักยภาพในการประกอบอาชีพ	79 (19.8)	175 (43.8)	105 (26.3)	37 (9.3)	4 (.0)	-	3.72 มาก
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมและพัฒนาผลผลิต บริการและบรรจุกฎหมายในท้องถิ่นให้สามารถออกสู่ตลาดภายนอกได้อย่างมีคุณภาพ	39 (9.8)	160 (40.0)	162 (40.5)	31 (7.8)	8 (2.0)	-	3.47 มาก
ค่าเฉลี่ยรวม = 3.49 มาก							

11.ด้านการส่งเสริมอาชีพ จากการศึกษา พบว่า ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมอาชีพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดอบรมแก่ผู้สนใจในการประกอบอาชีพอิสระเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และศักยภาพในการประกอบอาชีพมากที่สุด รองลงมาได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมที่จะส่งเสริมให้ผู้จบการศึกษาสามารถประกอบอาชีพอิสระได้ และส่งเสริมและพัฒนาผลผลิต บริการ และบรรจุกฎหมายในท้องถิ่นให้สามารถออกสู่ตลาดภายนอกได้อย่างมีคุณภาพ ขณะที่มีความพร้อมน้อยกว่าประเด็นอื่น ๆ ในเรื่องความพร้อมที่จะส่งเสริมอาชีพที่มีอยู่ในท้องถิ่น เช่น ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และค้าขายอย่างกว้างขวาง

ตาราง 1.12 ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านการศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น	ระดับความพร้อม						ค่าเฉลี่ย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่พร้อม	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีบุคลากรในการสร้างจิตสำนึก ให้เยาวชนรักท้องถิ่นบ้านเกิด	76 (19.0)	211 (52.8)	96 (24.0)	13 (3.3)	4 (1.0)	-	3.85 มาก
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัดตั้งและมีแหล่งความรู้ ของภูมิปัญญาท้องถิ่นประจำ ท้องถิ่นนั้นๆอย่างเป็นระบบ	71 (17.8)	212 (53.0)	90 (22.5)	19 (4.8)	8 (2.0)	-	3.79 มาก
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรม ระดับท้องถิ่นได้	71 (17.8)	202 (50.5)	95 (23.8)	28 (7.0)	-	4 (1.0)	3.76 มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		= 3.80 มาก					

12.ด้านการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น จากการศึกษาพบว่า ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบุคลากรในการสร้างจิตสำนึกให้เยาวชนรักท้องถิ่นบ้านเกิดมากที่สุด รองลงมาได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัดตั้งและมีแหล่งความรู้ของภูมิปัญญาท้องถิ่นประจำท้องถิ่นนั้นๆอย่างมีระบบ ขณะที่มีความพร้อมน้อยกว่าประเด็นอื่น ๆ ในเรื่องความสามารถจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมระดับท้องถิ่นได้

6.3 ข้อเสนอแนะ

สำหรับการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินความพร้อมขององค์กรปกครองท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทางด้านความเสมอภาคของโอกาส จากผลการศึกษาพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมในการรองรับการกระจายอำนาจการศึกษาทางด้านการจัดการศึกษาให้แก่เด็กพิเศษ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิการ ได้อย่างเหมาะสมในระดับปานกลาง จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมควรให้มีการจัดจ้างบุคลากรที่มีความรู้ และความเชี่ยวชาญทางด้านเด็กพิเศษ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิการ เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่โรงเรียนประถมในเขตพื้นที่ของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดงบประมาณในการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กพิเศษ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิการ ได้อย่างมีคุณภาพ

1.3 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ควรประสานความร่วมมือกับสถานศึกษา และชุมชน เพื่อปฏิบัติงานร่วมกัน โดยเฉพาะในการให้ความช่วยเหลือแก่เด็กพิเศษ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิการ

1.4 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดงบประมาณเพื่อช่วยเหลือเด็กพิเศษ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิการ เพื่อจัดการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพ

2. ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทางด้านครู ณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา จากการศึกษาพบว่า มีความพร้อมในการส่งเสริมการจัดตั้งชมรมเพื่อส่งเสริมวิชาชีพครูในระดับปานกลาง จึงมีข้อเสนอแนะว่า

2.1 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดงบประมาณเพื่อใช้จัดตั้งกองทุนเพื่อไว้ใช้ในการจัดตั้งชมรมวิชาชีพครู รวมทั้ง กิจกรรมต่าง ๆ ที่จะเอื้ออำนวยและส่งเสริมวิชาชีพครู

2.2 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีบุคลากรของตนเข้าร่วมเป็นกรรมการบริหารชมรมวิชาชีพครู ทั้งนี้ เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน

2.3 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรที่ปฏิบัติงานทางด้านการศึกษาอย่างชัดเจน

3. จากการศึกษาเพื่อประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับการกระจายอำนาจการศึกษาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบล มีความพร้อมน้อยกว่า เทศบาล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา จึงควรเร่งจัดเตรียมความพร้อมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และ องค์การบริหารส่วนตำบลในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ด้านระบบบริหารจัดการ ด้านบุคลากรทางการศึกษา ด้านกระบวนการเรียนรู้ และด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ที่มีความพร้อมน้อยกว่าด้านอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- โกวิทย์ พวงงาม. 2543. **การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมิติใหม่ในอนาคต**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด.
- พงษ์ศักดิ์ ศรีวรกุล. 2541. **ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการดำเนินการจัดการศึกษาตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ เขตการศึกษา 9 อุดรธานี** สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 9.
- พินสุตา สิริธรรี และสมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. 2541. **รายงานการวิจัยประกอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. องค์การปกครองท้องถิ่นกับการจัดการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท.
- ภาวณี สุตะบุตร. 2543 **ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนต่อการมีส่วนร่วมขอ องค์การบริหารส่วนตำบล ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด**

ปทุมธานี. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2544 **นโยบายและทิศทางการปฏิรูปการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: บริษัท
อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.

สมศรี เทพประชา. 2545 **ความต้องการพัฒนาศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัด**

สุราษฎร์ธานี ในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. 2545. **แผนปฏิบัติการ**
กำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. กรุงเทพมหานคร :โรงพิมพ์คุรุสภา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542. **นโยบายและแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี.**
กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์การศาสนา.

สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. 2542 ก **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ**
พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์คุรุสภา.

สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. 2542 ข **ศักยภาพในการจัดการศึกษาขั้น**
พื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์คุรุสภา.

สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น 2544. **แนวนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**
ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2545 -2549). กรุงเทพมหานคร: กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย